

Boekbesprekingen

Louis E. Rathes c.s., Naar eigen waarden. Emotionele en sociale ontwikkeling in het voortgezet onderwijs. Deel 1 - Basisboek, Lemniscaat, Rotterdam, 1978, 110 p., 312 fr.

Sidney B. Simons c.s., Naar eigen waarden. Emotionele en sociale ontwikkeling in het voortgezet onderwijs, Deel 2 - Praktijkboek. Lemniscaat, Rotterdam, 1978, 168 p., 388 fr.

Dit zijn de boeken die ten grondslag lagen aan de conferentiestroom "Waardeverduidelijking" (zie VON-informatie, 1980: 4, p. 2-5). De auteurs gaan ervan uit dat ieder individu binnen de bestaande mogelijkheden zijn eigen waardesysteem zou moeten opbouwen. Dat betekent dus dat zij op het gebied van de waarden streven naar wat in de VON altijd " creatief gedrag " genoemd is (creativiteit is niet gelijk aan woordenspelletjes of brainstorming). Het interessante is nu dat deze boeken voor dit streven naar creatief gedrag een zeer hanteerbare, duidelijke methode voorstellen. Het eerste deel bevat naast een algemene inleiding over het proces van waardevorming een aantal suggesties in verband met waardevormende reacties, voorbeelden van " waardenstencils " en andere methodes. Het tweede deel geeft dan 71 waardevormingsstrategieën. Op het eerste gezicht zou men misschien verwachten dat dit alles in de eerste plaats bruikbaar zou zijn in lessen catechese of zedenleer, maar uit het boek blijkt overduidelijk dat het even geschikt is voor lessen Nederlands (en voor andere vakken als vreemde talen, geschiedenis enz.). Waardeverduidelijking geeft uiterst boeiend materiaal voor praat- en luisterlessen, voor schrijfoefeningen, voor lezen (ook literatuur), voor taalbeschouwing enz. Naar mijn eerste ervaringen werken leerlingen doorgaans er zeer graag aan en de lessen hier- rond zijn volledig normaal-functioneel: ze hebben zeer sterk het gevoel " voor eigen rekening " te werken.

Zijn er dan geen zwakke kanten aan het boek en aan de methode? Waarschijnlijk wordt er iets te veel gerekend op de " waarde- vrijheid " van de methode, want de mogelijkheden om de leerlingen bewust of onbewust te manipuleren blijven uiteraard bestaan, al was het maar bij het bepalen van de onderwerpen die aan de orde komen. Ook is het de vraag of men niet in sommige gevallen de bestaande sociale vooroordelen versterkt, zeker op korte termijn.

Een uiterst bruikbaar boek dat nieuwe perspectieven opent voor de klaspraktijk. Zeer aan te raden voor alle leerkrachten uit het secundair onderwijs. (Voor de basisschool bestaat in dezelfde geest Harold Bessell e.a.: Het kringgesprek, zelfde uitgever). Misschien valt de prijs wat tegen en wie zeker wil zijn dat zijn of haar 700 fr. goed besteed zijn, kan nog eerst de artikels over waardeverduidelijking eens nalezen in Impuls, 10 e jg. (1979-80), nrs. 1,2 en 4.

R. Roger.

Noot:

Er wordt heel wat afgeboord over een nieuw aandachtspunt binnen onderwijsvernieuwing nl. waardeverduidelijking. Hoe waarde-vrij dit al dan niet kan, en of het nu gaat om waardeverduidelijking of waardeverandering, daar kan men het nog heel lang over hebben.

Ook in het recentste VON congres te Oostmalle werd hierover een waardeverduidelijkende (?) stroom opgezet. Ook hier werden veel aspecten in vraag gesteld .

Rondom dit onderwerp hadden wij ook graag uw reactie/opmerking/ervaringen rondom theorie of praktijk in de klas. Misschien dat dit een aanleiding kan worden om verder te werken naar een studiedag toe over waarde-verduidelijking ?

HULP!

Dierk De Bruyne, Legrandlaan 65, 1050 Brussel, tel. (02)649.60.91; is dringend op zoek naar mensen die hem kunnen helpen bij het samenstellen van een dossier over onderwijs in Chili, Nicaragua, Viëtnam en Cambodja.

Wie hierover up to date informatie kan verstrekken, gelieve contact op te nemen met Dierk op bovenstaand adres. Het moet wel, zeer specifiek, materiaal zijn over de huidige stand van zaken in die landen.

Met dank - vanwege Dierk.